

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2019. szeptember 13. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

V É G Z É S T:

A költségvetési csalás büntette miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2019. március 7. napján kelt 21.B.720/2018/16. számú ítéletét helybenhagyja.

A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A Fővárosi Törvényszék 2019. március 7. napján kihirdetett 21.B.720/2018/16. számú ítéletével a vádlottat költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés a) pont] miatt 2 év szabadságvesztésre és 300 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. Egy napi tétel összegét 1.000 forintban állapította meg. Az így kiszabott 300.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetére rendelkezett annak szabadságvesztésre átváltoztatásáról. A szabadságvesztés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette, a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg. Rendelkezett továbbá, hogy a vádlott a szabadságvesztés végrehajtása esetén, legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Kötelezte a vádlottat 124.582 forint bünyügyi költség megfizetésére a magyar államnak.

Az ítélet ellen fellebbezést jelentett be az ügyész a vádlott terhére anyagi jogszabálysértés miatt, a gazdálkodó szerv általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője foglalkozástól való eltiltás érdekében, míg a védő és a vádlott felmentésért fellebbeztek.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség 2019. június 4. napján kelt BF.358/2019/2. számú átiratával az ügyészi fellebbezést fenntartotta, egyben arra hivatkozott, hogy a felmentést célzó védelmi fellebbezés nem alapos.

Hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat betartotta. Az ítéletben megállapított tényállás megalapozott. Az elsőfokú bíróság a szükséges és lehetséges bizonyítást lefolytatta, a védelem által előterjesztett bizonyítási indítványoknak is helyt adott. Az ítélet indokolásában a bizonyítékokat ismertette, majd azokat egyenként és összességében értékelte.

A felmentést célzó fellebbezések az elsőfokú bíróságnak a Be.167. § (4) bekezdésén alapuló bizonyíték mérlegelő tevékenységét támadják.

Az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott bűnösségére és a cselekménye jogi minősítése is törvényes. A költségvetési csalás büntettének minősítéséhez, illetve a személyi felelősséget érintő elkövetői minőséghez fűzött indokolás is helytálló.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásakor irányadó körülményeket számba vette, kiemelt jelentőséget tulajdonítva az enyhítő körülmények között az időmúlásnak, valamint a foglalkozástól eltiltás büntetés mellőzése tekintetében az egyszeri elkövetésnek. A kiszabott szabadságvesztés tartamát a minimum mértékben állapította meg és a vádlott személyi körülményeire figyelemmel lehetőséget látott a végrehajtás felfüggesztésére. Ezen méltányos szankció mellett a foglalkozástól eltiltás büntetés elrendelésének feltételei fennállnak, a büntetések - különösen a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére figyelemmel - együttesen alkalmasak a Btk. 79.§-ában rögzített büntetési célok, valamint a Btk. 80. §-ában meghatározott büntetés kiszabási elvek érvényesítésére.

Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján változtassa meg, a vádlottat a Btk. 52.§ (1) bekezdés b) pontja alapján, figyelemmel a Btk. 54. § a) pontjára határozott időre tiltsa el a gazdálkodó szervezet egyszemélyi vezetésétől, az elsőfokú ítéletet egyebekben a Be. 605. §-a alapján hagyja helyben.

Védő a fellebbezését írásban is megindokolta, melyben arra hivatkozott, hogy a fellebbezésük két irányú egyrészt felmentésre irányuló - mert a vádlott a terhére rótt bűncselekményt nem követte el -, másrészt enyhítésére - mert a kiszabott büntetés a vádlott társadalomra veszélyességével nincs arányban. A beadványban részletezte a Btk. 396. §-át és annak értelmezését.

Álláspontja szerint sem a vádiratban, sem az ítéletben, nem jogszabály szerinti vagyoni hátrány került elkövetési értékként megjelölésre, hanem a bevétel utáni áfa tartalom. Nem került ebből levonásra az az összeg, amelyet vissza lehetett volna igényelni - vagyis ezzel csökkenteni kellene az elkövetési értéket, mert ez az összeg nem vagyoni hátrány. Megalapozatlan az elkövetési érték megjelölése, és így a minősítés is.

A vádlotti előadásra utalva rögzítette, hogy a cég fővállalkozója szerint elvégezte a kiadott munkákat, 150 bejelentett munkavállalója volt, akik vallomásaikban úgy nyilatkoztak, hogy a munkákat ők végezték el, ehhez megkapták a szükséges anyagokat (tisztítószeret, takarító-eszközöket, munkaruhát), illetve sok olyan költség keletkezett, melyek csökkentették a fizetendő ÁFA összegét. Ezen esetekben az ÁFA levonásra nem került.

A törvény a szándékos elkövetést rendeli büntetni.

A vádlott írásbeli védekezése szerint a cégei könyvelését a tanú1 végezte, így a Kft. könyvelését is. A cég minden hónapban jelentős pénzt fizetett különböző járulékokra, hozzájárulásokra a NAV számláira (Egészség-biztosítási járulékokra, Munkaerőpiaci járulékokra, Szakképzési hozzájárulásra). 2011. április 12.-én a tanú1 a cég könyvelését személyes és egészségügyi okokra hivatkozva visszamondta. A Kft. első ÁFA bevallását 2011. április 20-án kellett volna benyújtania, ez nem történt meg. Az, hogy az ÁFA bevallás nem érkezett be a NAV-hoz időre, az nem volt szokatlan, volt már erre példa és a NAV sem büntetett azonnal. Küldtek emlékeztető levelet, felszólító levelet, melyekben jogkövetkezménnyel fenyegetőztek.

Később a könyvelést a tanú2 folytatta, aki alkalmazottaival együtt könyvelt. A három cégből két cég könyvelését elvégezték, azonban a Kft. könyvelése nem készült el, ezen tényt a fent nevezett személy is megerősítette kihallgatása során. A Kft.-ből a dolgozók 2011. május 31. dátummal lettek kijelentve, mindenki ki lett fizetve 2011. június 10.-ig. A bankszámlámláról általa felvett pénzek is a kifizetésre kellettek. 2011. június 09. és 10. napokon elutalásra került a NAV részére 8.5 millió forint.

A vádlott 2011. június 11. napján adta el a céget a tanú3. A vádlott úgy tudta, hogy nincs tartozása, nem törekedett jogtalan adóelőny szerzésére. Szándékosság az eljárás során nem volt megállapítható.

A fővállalkozó vallomásából kiderült, hogy a rábízott feladatokat elvégezték, a szerződés szerint a kifizetésük megtörtént. A dolgozók előadták, hogy a rájuk bízott feladatokat elvégezték, a munkához szükséges eszközöket megkapták, be voltak jelentve, TB jogviszonnyal rendelkeztek, fizetésüket rendben megkapták.

A Kft.-t a működése alatt folyamatosan vizsgálták, jogsértést nem találtak.

A tanú1 előadta, hogy a cég könyveléséhez szükséges iratanyag a rendelkezésére állt.

A tanú2 elmondta, hogy a három cégből két cég könyvelését elvégezte, azonban a Kft. könyvelését magánéleti okok miatt nem tudta befejezni.

A tanú3 úgy nyilatkozott, hogy átvette a Kft. könyvelését, melyet később a költségszámlák tekintetében nem tudott bemutatni a hatóság részére.

A hatóságok nem vették figyelembe a kiadási oldalon szereplő alvállalkozói készpénzes és átutalásos tranzakciókat.

A vádlott elmondása szerint akkor tudta meg, hogy baj van a céggel, amikor 2015-ben gyanúsítottként hallgatták ki.

A vádlott nem követett el bűncselekményt, a cég működése során mindent az előírások szerint teljesített. A bevallás elmaradásának okát a tanúk igazolták.

A vádlott magatartása nem volt szándékos magatartás, így bűncselekményt nem valósított meg.

Az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság a következetes bírói gyakorlatra hivatkozott. Ezt nem tartotta helyesnek, mert a gondatlan elkövetés esetében nem lehet a vezető tisztségviselő felelősségét szándékosná tenni, ha ő megtette a szükséges intézkedéseket.

Kérte a fellebbezés kedvező elbírálását.

A fellebbezések nem alaposak.

A másodfokú bíróság a felmentésre irányuló vádlotti és védői fellebbezésre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 590.§ (1), (2) bekezdése alapján, az azt megelőző eljárással együtt teljes terjedelmében bírálta felül.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék az eljárása során az eljárásjogi szabályokat túlnyomó részt megtartotta, a Be. 607. § és a 608. § (1) bekezdésében felsorolt - az ítélet hatályon kívül helyezéséhez vezető - eljárási szabálysértést az ítélet tábla nem észlelt, ilyenre az eljárás résztvevői sem hivatkoztak.

Az elsőfokú bíróság eleget tett a tárgyalás folytonosságával kapcsolatos a Be. 518. §-ában rögzített, a tárgyalás időközzel és a tárgyalás folytatásával kapcsolatos jogszabályi követelményeknek.

Észlelte az ítéletábra, hogy a Fővárosi Törvényszék a 2018. augusztus 23-i tárgyaláson tévesen jelölte meg a Be. 868. § (3) bekezdését, mint a tanácsban történő eljárásának jogszabályi alapját.

A Be. 868. § (3) bekezdése értelmében az új Be. 2018. július 1-jei hatályba lépését követően, ha a bíróság a korábbi jogszabály alapján a törvény erejénél fogva járt el egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban és az új Be. szerint egyesbíró jár el, akkor a törvény hatályba lépése után a továbbiakban egyesbíróként jár el.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy tanácsban ülnökök közreműködésével kell az eljárást lefolytatnia, azonban ez az általa hivatkozott jogszabályhellyel szemben a Be. 868. § (2) bekezdésén alapul, melynek értelmében az eljárást a korábbi jogszabály szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező és a korábbi jogszabályban meghatározott összetételű bíróság folytatja le, ha az ügy az új Be. hatályba lépése előtt a bírósághoz érkezett. Ezen eset alól kivétel a már hivatkozott (3) bekezdés szerinti egyesbírói eljárás. Jelen ügyben azonban a Be. 10. § (3) bekezdés b) pontja alapján, gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény képezte a vád tárgyát, így a Be. 13. § (3) bekezdése alapján három hivatásos bíróból álló tanácsnak kell eljárnia, melyből a tanács egy tagja törvényszék gazdasági ügyszakának, ennek hiányában a törvényszék polgári ügyszakának kijelölt bírása. Tekintettel arra, hogy a vádirat érkezésére 2018. július 1. napját megelőzően került sor, így a Be. 868. § (2) bekezdése értelmében a korábbi összetételű - egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló - tanácsban kellett az eljárást lefolytatni, ahogy azt az elsőfokú bíróság a törvénynek megfelelően tette is.

Az elsőfokú bíróság a 2018. augusztus 23. napján megtartott tárgyaláson (4. számú jegyzőkönyv), a 2018. november 13. napján megtartott tárgyaláson (10. számú jegyzőkönyv) és a 2019. január 17. napján megtartott tárgyaláson (14. számú jegyzőkönyv) egyaránt tévesen hivatkozott az írásbeli jegyzőkönyv készítése melletti folyamatos hangfelvétel rögzítése kapcsán a Be. 444. § (2) bekezdésére, tekintettel arra, hogy az a hangfelvétel alkalmazásának kötelező esetére vonatkozik. Jelen esetben a hangfelvétellel történő rögzítésre a Be. 444. § (3) bekezdése alapján, a bíróság hivatalból történő döntésére figyelemmel került sor.

Nem felel meg a Be. rendelkezéseinek az elsőfokú bíróság azon eljárása, melynek során a 2018. augusztus 23-i tárgyaláson a vádlott kihallgatása során, miután a vádlott akként nyilatkozott, hogy nem kíván vallomást tenni és kérdésekre sem kíván válaszolni, őt a személyi körülményeire mégis kihallgatta (4. számú jegyzőkönyv 2-3. oldal). A Be. 186. § (1) bekezdéséből kitűnően a vádlottat személyi körülményeire akkor lehet kihallgatni, ha vallomást kíván tenni.

Szintén észlelte az ítéletábra, hogy a Fővárosi Törvényszék az ítélet kihirdetését követően a jogorvoslati nyilatkozatok kapcsán eltért a Be. 551. § (2) bekezdésének szabályozásától, amikor a védőt, a vádlottat megelőzően nyilatkoztatta a jogorvoslat tekintetében. Helyesen a vádlott nyilatkozata megelőzi a védő jogorvoslati nyilatkozatát.

Ezeknek az eljárási szabálysértéseknek azonban az ügy lényegi lefolytatására, a vádlotti felelősség elbírálására, illetve a büntetés alkalmazására nem volt kihatása, azok az eljárás lényegét nem érintették, illetve befolyásolták.

Az elsőfokú bíróság ítélete túlnyomó részt megalapozott, de a tényállás a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontja alapján részben hiányos, ez a részbeni megalapozatlanság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint, az ügyiratok tartalma alapján a másodfokú eljárásban kiküszöbölhető volt, így az ítéletábra az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiak szerint kiegészíti, illetve helyesbíti:

Az elsőfokú ítélet 9. oldalának második bekezdését követően az alábbi bekezdéssel kiegészíti:

„A vádbeli időszakban a Kft. könyvelését a vádlott, mint ügyvezető megbízása alapján a tanú1 végezte, aki azonban a megbízatást 2011. április 12. napjával felmondta, mely időpontig az általános forgalmi adóbevallás benyújtása nem történt meg. Ezt követően az általános forgalmi adó bevallásáról és megfizetéséről az április 20-i határidőig a vádlott nem gondoskodott. A könyvelési anyagot részére a tanú1 2011. május 9. napján adta vissza, ezt követően bízta a vádlott a gazdasági társaság könyvelését a tanú2, aki az elmaradt adóbevallást nem pótolta. A vádlott annak ellenére, hogy tudomása volt a 2011. április 20. napjával történő általános forgalmi adóbevallás határidejéről, a könyvelésre adott megbízás 2011. április 12-i megszűnését követően nem intézkedett a bevallás elkészítéséről és az adó megfizetéséről, illetve a tanú2 könyveléssel történő megbízása során sem gondoskodott arról, hogy pótlólag a bevallás és az adó megfizetése megtörténjen." (a vádlott írásbeli vallomása (elsőfokú bírósági irat 12. sorszám), a tanú1 tanúvallomására tett észrevétele a vádlottnak (10. számú jegyzőkönyv 9. oldal 10. bekezdés), a tanú1 és a tanú2 tanúvallomása (10. számú jegyzőkönyv).

Az így kiegészített és helyesbített tényállás már mindenben megalapozott, a bizonyítékok okszerű, logikus mérlegelésén alapul, ily módon a Be. 593. § (3) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

A bizonyítékok értékelése kapcsán az elsőfokú bíróság által felhívottak megfelelnek a rendelkezésre álló vallomások és ügyiratok tartalmának, iratellenességet a másodfokú bíróság nem észlelt.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokokat egyenként, összességében értékelte, tényből tényre helyesen következtetett.

A másodfokú bíróság az ítélet 11. oldalának első bekezdéséből mellőzi a „retusálta” szót, helyette a „szűkítette” kifejezést használja. A „retusálva” kifejezés a magyar nyelv szabályai szerint egy adott képfelvétel a valóságtól eltérő módosítását jelenti, jelen esetben azonban a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség nem a valós tényeket változtatta meg, hanem csak szűkítette az eredeti gyanúsításban szereplő eseteket a vádlott cselekvősege tekintetében.

Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének eleget tett, minden lényeges kérdésre kiterjedően kellő részletességgel teljesítette azt. A bizonyítékok értékelése tekintetében számot adott arról, hogy mely bizonyítékok alapján állapította meg a történeti tényállást a rendelkezésre álló vallomások, okirati bizonyítékok egyértelműen alátámasztják az elsőfokú bíróság által megállapított tényeket.

A vádlott és a védelem által hivatkozott azon körülményt, hogy a vádlottnak nem volt tudomása az adóbevallás és az adó megfizetése megtörténtének elmaradásáról, arról csak 2015. évben szerzett tudomást, a másodfokú bíróság megítélése szerint egyértelműen cáfolja, hogy a 2018. november 13.-ai bírósági tárgyaláson saját maga nyilatkozta azt, hogy tisztában volt az adóbevallás benyújtásának határidejével. Az hogy sem a 2011. április 12-i megbízatás megszűnésig a társaságnak könyvelő személy, sem az iratok 2011. május 9-i visszaadását követően a könyveléssel megbízott személy nem hívta fel a vádlott figyelmét az általános forgalmi adóbevallás benyújtására, illetve az adó megfizetésére, nem mentesíti - ahogyan arra az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen hivatkozott - a vádlottat a bevallás megtételének, illetve az adó megfizetésének elmaradása miatti felelősség alól.

Külön kiemeli a másodfokú bíróság, hogy a vádlottnak azon hivatkozása, hogy az adólevonási jog gyakorlásával csak kisebb adóbefizetésére kellett volna, hogy sor kerüljön és a sok kifizetés miatt nem is tűnt fel, hogy általános forgalmi adó befizetésére nem került sor, az ítéletábra álláspontja szerint a gazdasági társaság vezető tisztségét ellátó személy részéről megalapozatlan. A vádlottnak mindenképpen észlelnie kellett volna, hogy az adó megfizetésére nem került sor, még akkor is ha esetleg az elkerülte a figyelmét, hogy adóbevallás benyújtására nem került sor.

A másodfokú bíróság ebben a körben teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróság ítéletének 14. oldal utolsó és 15. oldal első bekezdésében rögzítetteket.

Az elsőfokú bíróságnak az adólevonási jog alkalmazása kapcsán kifejtett indokolás szintén helytálló, a vádlott és a védelem ebben a körben tett kifogása megalapozatlan. Külön kiemeli a másodfokú bíróság, hogy az adólevonási jog gyakorlására addig nem is kerülhet sor, amíg az adó bevallása meg nem történik, jelen esetben pedig már az sem történt meg a vádlott, mint a társaság vezető tisztségviselője részéről.

Az elsőfokú bíróság által az adólevonási jog gyakorlása és az elkövetési érték megállapítása kapcsán adott indokolása megalapozott, az a rendelkezésre álló és a vádlott által is elismerten általa kiállított bizonylatokkal, számlákkal alátámasztott.

Helyes a bűncselekmény kapcsán az adóbevétel csökkenés, vagyoni hátrány összegének megállapítása és az ebben a körben kifejtett indokolása is a Fővárosi Törvényszéknek.

Az irányadónak elfogadott tényállás alapján az elsőfokú bíróság helyesen vont következtetést a vádlott bűnösségére, a bűncselekmény minősítése is törvényes.

Tekintettel a bűnösség megállapítása kapcsán kifejtettekre a vádlotti és védői felmentésre irányuló fellebbezés nem foghatott helyt.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabás szempontjából releváns enyhítő és súlyosító körülményeket helyesen rögzítette, a figyelembe vett körülmények megfelelnek az 56/2007. BK véleményben írtaknak. Helyesen járt el az elsőfokú bíróság amikor kiemelt jelentőséget tulajdonított az elévülési időt meghaladó időmúlás tényének.

Törvényes az alkalmazott büntetés, annak mértéke megfelel a súlyosító és enyhítő körülményeknek, valamint az ügy tárgyi súlyának, a büntetés lényeges enyhítésére vagy súlyosítására a másodfokú bíróság lehetőséget nem látott.

Az ügyészség fellebbezésében hivatkozott foglalkozástól eltiltás kapcsán a másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság által ebben a körben kifejtetteket, az elévülési időt is meghaladó időmúlással érintett ügyben, egy bevallási időszakot, egy adónemet érintő költségvetési csalás vonatkozásában a vádlott foglalkozástól eltiltását az ítéletábra sem tartotta szükségesnek, a büntetés céljával összeegyeztethetőnek. Figyelemmel volt azon körülményre is, hogy a vádlott jelenleg is több társaság vezető tisztségviselője és jelen eljárás tárgyát képező eseten túlmenően vonatkozásában a vezető tisztségviselésével összefüggő bűncselekmény elkövetése nem került megállapításra.

A feltételes szabadságra bocsáthatóság megállapítására és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezésre is törvényesen került sor.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék 21.B.720/2018/16. számú ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Budapest, 2019. szeptember 13.

dr. Magócsi István sk.
a tanács elnöke

dr. Feledi Tamás sk.
előadó bíró

Nagyné dr. Drahos Ibolya sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 21.B.720/2018/16. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokúbíróság 5.Bf.137/2019/7. számú végzése folytán 2019. szeptember 13. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2019. szeptember 13.

. Magócsi István sk.
a tanács elnöke